

(Đề thi có 02 trang)

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Họ, tên học sinh:.....; Số báo danh:.....

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

Bất cứ sinh vật nào trên thế gian này cũng được vũ trụ ưu đãi (vũ trụ sinh ra mình thì phải có lý do của vũ trụ, hệ sinh thái tất nhiên cần có mình, cần có sự đóng góp của mình), rằng trong ngay cơ thể của chính bạn, bạn đã được trang bị đầy đủ để bạn có thể sống vui, an toàn, hạnh phúc, bền vững mà không cần ai giúp đỡ hay can thiệp. Tất cả những sự giúp đỡ đều có hai mặt, và bạn sẽ phải trả giá nếu bạn y lại vào người khác. Một con nai, con chim, con cá, con trâu, con ngựa đều biết tự lo chỉ vài tiếng sau khi lọt lòng mẹ. Còn bạn? Bao nhiêu năm nữa bạn sẽ còn cần dựa vào gia đình? Bạn có hai chân, hai tay, bạn mang một trí tuệ tuyệt vời. Bạn có linh tính, tâm can, lương tri, đó là những người bạn tốt nhất của mình.

Và bạn có nội lực. Nội lực là vũ khí tuyệt vời nhất mà vũ trụ đã tặng bạn ngay khi còn nằm trong bụng mẹ. Và chính nội lực của bạn là sợi dây nối bạn với vũ trụ, bạn có ý thức được chuyện này chăng? Nội lực của bạn mà cao, thì vũ trụ sẽ yêu bạn lắm, sẽ tạo cho bạn bao nhiêu cơ hội. Thành thử, người có nội lực cao không bao giờ đứng một mình, mà có cả vũ trụ đứng hỗ trợ ngay sau lưng. Nghệ thuật sống là thể hiện nội lực của mình mỗi lúc (làm gì cũng hết sức, hết tâm trí) để rồi bất thành linh, mình cảm nhận được sự hiện diện âm áp của vũ trụ ngay cạnh mình.

(Phan Văn Trường, *Không có đỉnh quá cao*, NXB Trẻ, 2022, tr.218-219)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định vấn đề nghị luận được đề cập trong văn bản trên.

Câu 2. Theo tác giả, đâu là những người bạn tốt nhất của bản thân?

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ liệt kê trong câu văn sau: “*trong ngay cơ thể của chính bạn, bạn đã được trang bị đầy đủ để bạn có thể sống vui, an toàn, hạnh phúc, bền vững mà không cần ai giúp đỡ hay can thiệp*”.

Câu 4. Anh/chị hiểu như thế nào về ý kiến: “*Người có nội lực cao không bao giờ đứng một mình*”?

Câu 5. Hai ngữ liệu sau có sự tương đồng nào về ý nghĩa?

- “*Nội lực là vũ khí tuyệt vời nhất mà vũ trụ đã tặng bạn ngay khi còn nằm trong bụng mẹ.*”

(Phan Văn Trường, *Không có đỉnh quá cao*)

- “*Hãy tự mình thấp đuốc lên mà đi.*”

(Lời dạy của Đức Phật)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ nội dung trong văn bản phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về những điều người trẻ cần làm để phát huy nội lực của bản thân trong cuộc sống hiện đại.

Câu 2. (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nhân vật Hiền trong truyện ngắn sau:

HOA TRÊN ĐẢO

- Lê Quang Trọng -

(Tóm tắt bối cảnh: “Tôi” biết Hiên qua những bài viết trên báo về đảo Vọng, nơi cô sống và dạy học. Bị cuốn hút bởi văn phong và câu chuyện, “tôi” quyết định tìm đến đảo, vượt qua nhiều khó khăn. Trên đường đi, “tôi” gặp những đứa trẻ nhiệt tình và một người lái đò kể về cuộc sống khắc nghiệt trên đảo. Cuối cùng, “tôi” đến nơi, nhìn thấy lớp học đơn sơ của Hiên và cảm nhận được tâm hồn, nghị lực phi thường của cô giáo trẻ).

Tôi bước vào lớp học, thật bất ngờ khi thấy cô giáo nhỏ đang ngồi đóng đinh cho những tấm ván mới kết vào nhau. Hơi bất ngờ với khách lạ, cô ngại ngùng cúi đầu chào, chỉ nói mỗi chữ "ạ" nghe nhẹ nhàng chẳng khác nào hạt gió. Tiếp tôi ngay tại chiếc bàn học cũng được kết lại từ những xác thuyền, Hiên khá bất ngờ khi biết tôi đọc nhiều bài viết của em. Như bắt được mạch nguồn, em kể về lai lịch từng bài mà tôi nhắc đến. Ví như bài về ngọn rau muống biển bò vào tận lớp, em hình dung đến hoa muống còn muốn nghe em giảng thì em chẳng lý gì mà bỏ đảo ra đi. Hay như những con rùa biển hay bò lên bãi để vào lúc nửa đêm, em chờ khi chúng xuống biển cả thì sẽ ra lượm trứng mang về để ấp dền, nếu không thì số trứng ấy dễ bị bão cuốn đi mất. Em làm tôi nhớ lại bài tản văn em nói rằng nhìn những con rùa con bơi về biển, lòng cũng rộn vui như trăm ngàn cánh hoa nở trên mặt đại dương xanh...

Hiên dắt tôi đi quanh đảo, những ngôi nhà vắng người, đám trẻ chạy ra, chạy vào ngó khách. Hiên bảo ba mẹ bọn trẻ thường đi biển, chúng ở lại nhà, cả đảo chỉ còn mỗi Hiên là người lớn! Em vừa làm cô, vừa làm mẹ cho hơn chục đứa nhỏ rắn rỏi và mạnh mẽ như những cây dừa gầy khẳng khái trước sóng biển. Ghé lại một lớp học phía bờ tây, Hiên nói rằng phía này bão đã qua lâu, nên em sửa sang lại để chuẩn bị khi bão có đến thì kịp qua bên này để tránh. Lớp đơn sơ, tấm bảng và cả cái tủ sách trống hươ cũng làm từ xác thuyền đắm. Hiên cười tươi, giọng em ấm áp lạ thường, "ngoài này chẳng khát nước bằng khát sách". Có lẽ vậy mà khi tôi tặng em mấy quyển sách mang theo, mắt Hiên long lanh đón nhận, em cười tươi như nắng sớm. Lúc này tôi mới thật sự tin rằng, cái đẹp của văn chương và cuộc sống vẫn có thể nở hoa ở mảnh đất cần.

Chiều hôm ấy, từ giã Hiên và đám trẻ để về lại đất liền, lòng tôi cứ dửng dằng rất lạ. Nửa muốn ở lại đảo thêm ít hôm, nửa lại muốn về vì trời đã sụp tối. Tôi hỏi Hiên rằng, "em sẽ ở lại đảo đến khi nào?". Hiên cười, "cháu cũng không biết nữa, nhưng thấy mấy đứa trẻ còn nhỏ dại, đảo còn nghèo quá, cháu khôngỡ bỏ". Câu nói của Hiên làm tôi sực tỉnh, đâu phải đất giàu mới là nơi đáng đến - như tôi mong mỗi điều chi đó đẹp để lấp lánh ở chốn này mà lặn lội đi tìm?

Sau lần đó, mỗi năm tôi ra đảo một lần. Quà cho đảo chẳng có gì hơn ngoài những quyển sách và chút bánh kẹo. Nhưng lần nào ra, tôi cũng thấy đảo xanh và đẹp hơn... Đám trẻ sau một năm lại thêm lớn, chúng riu rít bên những luống rau được trồng từ túi hạt tôi mang ra tặng từ năm trước. Những quyển sách hướng dẫn trồng rau và tình yêu của Hiên đã dạy đám trẻ lao động và tin rằng, gieo mồ hôi xuống Vọng là đảo sẽ trở hoa. Thật lạ, bao giờ cũng vậy, nhìn đám trẻ tươi vui, tôi lại thấy đảo như một đóa hoa lớn giữa nền biển xanh.

(Tuyển tập truyện ngắn hay, NXB Trẻ 2022, Tr 145-146)

.....Hết.....

(Hướng dẫn chấm gồm 03 trang)

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Vấn đề nghị luận: Vai trò của sự tự lập và nội lực đối với mỗi người. Hướng dẫn chấm: - HS nêu đúng vấn đề như đáp án hoặc diễn đạt tương đương: 0,5 điểm. - HS nêu được 1 ý của vấn đề: 0,25 điểm - HS chưa nêu đúng hoặc không làm: 0 điểm.	0,5
	2	Theo tác giả, những người bạn tốt nhất của bản thân là: <i>linh tính, tâm can, lương tri.</i> Hướng dẫn chấm: - HS trả lời đúng 02 ý : 0,5 điểm. - HS trả lời đúng 01 ý : 0,25 điểm. - HS trả lời sai không cho điểm.	0,5
	3	- Biện pháp nghệ thuật liệt kê: <i>sống vui, an toàn, hạnh phúc, bền vững</i> - Tác dụng: + Diễn tả đầy đủ các trạng thái sống tích cực mà con người có thể đạt được. + Nhấn mạnh con người đã có sẵn những điều kiện bên trong để hướng tới một cuộc sống tốt đẹp toàn diện. + Tạo nhịp điệu dồn dập, tăng hiệu quả diễn đạt, góp phần khẳng định mạnh mẽ giá trị của bản thân mỗi người. Hướng dẫn chấm: - HS chỉ rõ biện pháp liệt kê : 0,25 điểm, - HS trả lời đúng 03 tác dụng : 0,75 điểm; - HS trả lời đúng 02 tác dụng : 0,5 điểm - HS trả lời đúng 01 tác dụng : 0,25 điểm	1,0
	4	Hiểu ý kiến: “Người có nội lực cao không bao giờ đứng một mình”? - “ <i>Nội lực cao</i> ”: là có bản lĩnh, ý chí, năng lực. - “ <i>Không đứng một mình</i> ” là : + Con người sẽ nhận được sự hỗ trợ từ hoàn cảnh, cơ hội. + Thu hút sự giúp đỡ của người khác. - Ý kiến nhấn mạnh con người mạnh mẽ từ bên trong sẽ tạo ra cơ hội và sự đồng hành. Hướng dẫn chấm: - HS trả lời đúng 02 ý: 1,0 điểm - HS trả lời đúng 01 ý: 0,5 điểm - HS trả lời không đúng: 0 điểm	1,0
	5	Điểm tương đồng: - Cả hai ngữ liệu đều đề cao vai trò sức mạnh nội lực của con người.	1,0

2	Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nhân vật Hiên trong truyện ngắn “Hoa trên đảo” của Lê Quang Trọng.	4,0	
	<p>Bài văn đáp ứng được các yêu cầu sau:</p> <p>a. Yêu cầu chung: xác định đúng vấn đề nghị luận; bảo đảm yêu cầu về bố cục và dung lượng của bài văn.</p> <p>- Vấn đề nghị luận: phân tích, đánh giá nhân vật Hiên trong truyện. - Dung lượng: khoảng 600 chữ.</p>	1,0	
	<p>b. Yêu cầu cụ thể: học sinh triển khai bài viết theo trình tự hợp lí và sử dụng đúng các kĩ năng nghị luận.</p> <p>b1. Viết được mở bài và kết bài cho bài văn nghị luận văn học</p> <p>- Mở bài: Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vấn đề nghị luận. - Kết bài: Khái quát được vấn đề nghị luận.</p>	3,0	
	<p>b2. Phân tích nhân vật Hiên:</p> <p>- Hoàn cảnh của nhân vật: Hiên là cô giáo trẻ gắn bó với đảo Vọng – một hòn đảo xa xôi, nghèo khó, hoang sơ, nơi “chỉ còn mỗi em là người lớn”. Ở đây, Hiên vừa làm cô giáo, vừa như một người mẹ, chăm sóc và dạy dỗ hơn chục đứa trẻ mà cha mẹ chúng thường xuyên đi biển.</p> <p>- Vẻ đẹp nhân vật: + Hiên là một cô giáo trẻ yêu nghề, tận tụy, giàu đức hy sinh, lòng nhân ái. Hiên chấp nhận gắn bó với đảo Vọng xa xôi, nghèo khó, để gieo chữ cho những đứa trẻ nghèo; không chỉ làm cô giáo, Hiên còn “làm mẹ” chăm sóc, dạy dỗ, nuôi dưỡng tâm hồn chúng bằng cả tình yêu thương và trách nhiệm. + Hiên lạc quan và có niềm tin mãnh liệt vào cuộc sống. Điều này không chỉ giúp Hiên vượt qua khó khăn mà còn truyền cảm hứng cho những đứa trẻ và nhân vật “tôi”. + Hiên say mê văn chương, trân quý tri thức: Hiên có nhiều bài viết chân thực, xúc động; nâng niu từng quyển sách như nguồn sống giữa đảo xa.</p>	1,25	
	<p>- Nghệ thuật xây dựng nhân vật: + Sử dụng ngôi kể thứ nhất + Ngôn ngữ giản dị, giàu sức gợi + Giọng điệu trần thuật nhẹ nhàng...</p>	0,5	
	<p>b3. Đánh giá</p> <p>- Hiên là “hoa trên đảo”, là biểu tượng đẹp của sự hy sinh, niềm tin cuộc sống, lòng yêu người yêu nghề. - Qua đó, thể hiện thái độ trân trọng của tác giả về ý nghĩa cao đẹp của nghề giáo và giá trị của tình người nơi đảo xa.</p>	0,25	
	<p>b4. Sáng tạo</p> <p>- Có những ý đột phá, vượt ra ngoài đáp án nhưng có sức thuyết phục. - Có cách diễn đạt tinh tế, độc đáo.</p>	0,5	
	TỔNG ĐIỂM	10	

.....HẾT.....